

Heinrich Böll: Beszélgetés a tengerparton

A tengerparton szegényesen öltözött ember fekszik egy halászbárkában és szunyókál. Mellette áll egy elegánsan öltözött turista, és éppen színes filmet fűz a fényképezőgépébe, hogy megörökítse az idilli képet, a kék eget, a békésen tarajozó fehér hullámokkal barázdált zöld tengert, a fekete bárkát, a halász piros sapkáját. Katt! Még egy kattanás, és - mivel az Isten a hármasságot szereti - biztonság kedvéért harmadszor is: katt!

Az idegen, csattanó zajra a halász felriad, feltápáskodik, álmosan cigarettát keres, az udvarias jóindulattal eltelt turista azonban megelőzi, és maga nyújt feléje egy csomag cigarettát. Szemlátomást beszédbe akar elegyedni vele.

- Ma gazdag fogás várja, ugye?

A halász a fejét rázza.

- De azt hallottam, ilyen időben jó a kapás!

A halász bólint.

- No, és nem fut ki a tengerre?

A halász a fejét csóválja. A turista levertnek látszik.

- Talán rosszul érzi magát?

A halász a taglejtések nyelvéről végre áttér a normális beszédre.

- Nagyszerűen érzem magam - mondja. - Soha életemben nem éreztem magam ilyen jól.

Feláll és kinyújtózik, mintha atlétaszerű testalkatáról akarna bizonytságot tenni.

- Egyszerűen fantasztikusan jól érzem magam!

A turista arca egyre szomorúbb lesz, és nem tudja elfojtani kérdését, amely úgyszólván a szívéből fakad:

- De akkor miért nem megy ki a tengerre?

- Mert ma reggel már kint jártam.

- És jó fogás volt?

- Olyan jó, hogy most már nincs miért még egyszer kimennem. Négy homárt, két tucat makrélát fogtam...

A halász végre teljesen felébred, beszédesebb lesz és megnyugtatólag veregeti a turista vállát, akinek gondterhelt arckifejezését az alaptalan, de megható bánat jelének tartja.

- Még holnapra és holnaputánra is futja - jelenti ki, hogy végképp levegye a terhet az idegen válláról. - Nem akar rágyújtani az én cigarettámra?

- Köszönöm.

A cigaretta a szájban, megint katt! A turista fejét csóválva letelepszik a csónak szélére, fényképezőgépét maga mellé teszi - most szüksége van arra, hogy mindkét keze szabad legyen, mert kellő nyomatékot akar adni beszédének.

- Nem szeretnék beavatkozni személyes ügyeibe - kezdi -, csak hát képzelje el, hogy ma másodszor, harmadszor, sőt talán negyedszer is kifut a tengerre, és akkor három, négy, öt, sőt talán tíz tucat makrélát fogna... Képzelje csak el!

A halász bólint.

- És nem csak ma, hanem holnap, holnapután is - folytatja a turista -, egyszerűen minden nap, ha szerencsés napnak bizonyul, kétszer, háromszor, sőt talán négyszer is kifutna a tengerre... El

tudja képzelni, hogy akkor mi lesz?

A halász a fejét rázza.

- Legfeljebb egy év múlva motort vásárolhat, két év múlva újabb bárkája lesz, három-négy év múlva pedig bizonyára vásárolhat két csónakot, és azzal aztán még többet fogna - egy szép napon pedig két motorhajója lenne, és... - a lelkesedéstől egy pillanatra elakad a turista hangja - kis hűtőházat épít, esetleg füstölőt is, aztán konzervgyárat, saját helikopterre tesz szert, hogy a levegőből figyelhesse a halvonulást és rádión utasíthassa a motorhajóit. Aztán engedélyt szerez, halvendéglőt nyit, és saját maga, közvetítő nélkül exportálja a homárjait egyenesen Párizsba... és akkor...

A lelkesedéstől megint elszorul a turista lélegzete: a fejét rázza, szinte megfélemedezik szabadságának örömeiről, lelke mélyén szomorkodik, és úgy nézi a békésen gördülő hullámokat, melyek között a ki nem fogott hal buk fencezik.

- Akkor... - mondja, de az izgalom még mindig megbénítja.

A halász megveregeti a vállát, mint ahogy a gyermekét szokás, akinek a torkán akadt valami.

- Akkor mi lesz? - kérdi halkan.

- Akkor - mondja halk elragadtatással az idegen -, akkor leülhet ide a partra, szunyókálni a verőfényben, és nézheti ezt a gyönyörű tengert.

- De én most is ezt teszem! - válaszol a halász. - Nyugodtan üldögelek a parton és bóbiskolok. Csak a maga kattogása zavart meg...

A turista töprengve távozik a partról. A munkára gondol, amelyet mindig eszköznek tartott ahhoz, hogy egy szép napon megszerzi magának azt a lehetőséget, hogy többé ne kelljen dolgoznia. Arcán most nyoma sincs az együttérzésnek a szegényesen öltözött halász iránt - csak egy kis irigység látszik rajta.